

Список використаних джерел

1. «Про соціальні послуги» від 17 січня 2019 р. №2671-VIII: Закон України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>. (дата звернення 23.09.2020)
2. Миськевич Т. Реформування системи надання соціальних послуг в Україні. *Громадська думка про правотворення*, 2019. № 4(169). С. 12–16. – URL: <http://nbuviap.gov.ua/images/dumka/2019/4.pdf>.
3. Семігіна Т. Соціальні послуги у територіальних громадах України: інновації правового регулювання. *Вісник АПСВТ*, 2019, № 4. С. 65-75. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_4_2019-65-75.pdf
4. Функціонування системи соціальних послуг в Україні: короткий опис, Київ, 2019. 16 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/510/3._Функціонування_системи_соціальних_послуг_в_Україні.pdf.

Єрмоленко Т. М.,

студентка II курсу магістратури, гр. ЗМСРп -191

Науковий керівник – Кривоконь Н. І., д-р психол. наук, професор

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ТЛУМАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО»

Тематика проявів і причин домашнього насильства залишається актуальною в нашій країні. Донедавна в Україні не існувало спеціального нормативно-правового терміну та кримінального злочину «домашнє насилля»; відповідні дії кваліфікувалися як адміністративне правопорушення.

Метою даної публікації є розкриття сутності сучасних нормативно-правових підходів до розуміння поняття «домашнє насильство».

Проблематика насильства в сім'ї виступала предметом досліджень цілої низки зарубіжних і вітчизняних вчених, серед яких: К. Леві-Строс, К. Лоренс, Н. Максимова, К. Мілютіна, С. Палмер, Е. Фромм та ін. Вчені розглядали особливості агресивної поведінки, причини її виникнення, прояви насильницьких дій, психологію жертви, соціальні та психологічні наслідки домашнього насильства. У переважній більшості робіт зроблено висновки про необхідність постійної уваги до даної проблематики та широкого запровадження упереджуючих і профілактичних заходів.

З метою закріплення основних напрямів реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству Верховна Рада ухвалила відповідний Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», згідно якого, «домашнє насильство – це дії фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, скоєні в родині чи в межах місця проживання, які призводять до фізичних або психологічних страждань, розладів здоров'я, втрати працездатності, емоційної залежності або погіршення якості життя потерпілої особи» [2].

Дія цього закону поширюється на таких осіб: подружжя; колишнє подружжя; наречені; мати (батько) або діти одного з подружжя (колишнього подружжя) та інший з подружжя (колишнього подружжя); особи, які спільно

проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у шлюбі між собою, їхні батьки та діти; особи, які мають спільну дитину (дітей); батьки (мати, батько) і дитина (діти); дід (баба) та онук (онука); прадід (прабаба) та правнук (правнучка); вітчим (мачуха) та пасинок (падчерка); рідні брати і сестри; інші родичі: дядько (тітка) та племінник (племінниця), двоюрідні брати і сестри, двоюрідний дід (баба) та двоюрідний онук (онука); діти подружжя, колишнього подружжя, наречених, осіб, які мають спільну дитину (дітей), які не є спільними або всиновленими; опікуни, піклувальники, їхні діти та особи, які перебувають (перебували) під опікою, піклуванням; прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі, їхні діти та прийомні діти, діти-вихованці, діти, які проживають (проживали) в сім'ї патронатного вихователя.

На разі вчені і практики [1, 4], услід за нормативними настановами [3], виокремлюють такі різновиди насильства в сім'ї: 1) фізичне насильство, як приклад – навмисне нанесення побоїв, тілесних ушкоджень, що може призвести чи призвело до порушення нормального стану фізичного чи психічного здоров'я або навіть до смерті постраждалого; 2) психологічне насильство, яке пов'язане з тиском на психіку через навмисні словесні образи або погрози, переслідування, залякування, приниження; 3) економічне насильство, прикладом якого є навмисні дії одного члена сім'ї щодо іншого, спрямовані на те, щоб позбавити постраждалого житла, їжі, одягу та іншого майна чи коштів, на які він має законне право; 4) сексуальне насильство – протиправне посягання на статеву недоторканість, а також дії сексуального характеру по відношенню до неповнолітнього члена сім'ї.

Щодо насильства над дітьми в сім'ї, використовують поняття «жорстоке поводження з дітьми». І, окрім фізичного, психологічного, сексуального та економічного насильства інколи виділяють ще й недбале ставлення до дитини – відсутність з боку батьків належного забезпечення умов, потрібних для здорового розвитку дитини, що включають наявність достатнього харчування, одягу, житла, виховання, освіти, медичної допомоги; а також відсутність уваги, залишення дитини без нагляду, в наслідок чого вона може стати жертвою нещасного випадку. Недбале ставлення до дитини може виникати як через об'єктивні причини (бідність, психічні хвороби батьків, їх неосвіченість), так і без них.

Таким чином, насилля в сім'ї є чинником соціального ризику, що спричиняє поглиблення соціально-психологічної та моральної проблематики, породжує взаємну недовіру і ворожість стосовно інших членів сім'ї, брутальність і жорстокість у спілкуванні. Тому ми вважаємо, що важливим кроком до подолання проблеми насильства в родині має стати її усвідомлення, як суспільством в цілому, так і кожним окремим громадянином. Адже ця проблема досить часто є прихованою і для суспільства, і для тих, хто є жертвою такого насильства. А це можливо лише за умови проведення широкої просвітницької кампанії, спрямованої на подолання стереотипів у сімейних відносинах та створення у суспільстві атмосфери нетерпимості до будь-яких проявів домашнього насильства та жорстокості.

Список використаних джерел

1. Трубавіна І. М. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю. Навч. посіб. / І. М. Трубавіна. – К. : ДЦССМ, 2002. - 132 с.
2. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» (Із змінами, внесеними згідно із Законом № 2671-VIII від 17.01.2019, ВВР, 2019, № 18, ст.73) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
3. Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству від 18.05.2018 № 1/11-5480 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/2018/05/21/lyst-mon-vid-18-05-2018-1-11-5480-metodychni-rekomendatsiji-schodo-zapobihannya-ta-protydiji-nasylstvu/>
4. Стромило А. П. Насильство над дітьми та його наслідки /А. П. Стромило, С. А. Мукомел // Вісник Черкаського університету. Науковий журнал. – 2010. – № 121. – С. 140-143.

Жижиленко С. С.,

студентка II курсу магістратури, гр. ЗМСРп-191
Науковий керівник – Сила Т. І., канд. психол. наук

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

СОЦІАЛЬНО – ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ НА ПСИХОЛОГІЧНУ БЕЗПЕКУ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ УКРАЇНИ

Сьогодні засоби масової інформації (далі ЗМК) відіграють дуже важливу роль у житті кожного. Найпоширеніші ЗМК - це телебачення, медіа, Інтернет та радіо. Як ми всі знаємо, ЗМК не завжди позитивно впливають на психологічну безпеку особистості.

Суспільство звертає увагу на психологічну безпеку людей, які постраждали від ЗМК, і найголовніше потрібно звернути увагу на соціалізацію дітей та молоді, адже діти - це наше майбутнє. ЗМК часто транслюють різні прояви насильства та агресивні фільми та відеокасети по телевізору та в Інтернеті, Звичайні компоненти цих інформаційних продуктів, у свою чергу, негативно впливають на особисту безпеку та неправильну соціальну взаємодію дітей та підлітків в суспільстві.

Вплив ЗМК на дітей та підлітків в даний час має практичне значення, тому необхідно вивчити негативний вплив та знайти шляхи, щоб забезпечити позитивний вплив ЗМК на формування особистості дітей та підлітків.

Все це призвело до вибору теми кваліфікаційної роботи: «Соціально – психологічний вплив засобів масової комунікації на психологічну безпеку особистості дітей та підлітків України».

Вплив соціальних мереж на дітей та підлітків має конкретні наслідки, особливо в підлітковому віці. Надмірне захоплення молоді мережевим середовищем може призвести до залежності, що призведе до знецінення реальності та системних змін в цінностях, мріях та амбіціях, це в свою чергу впливає на процес планування життя. Особливу увагу слід приділити молодим